

KOMENTÁRE HN

Mário Blaščák

©hn

komentátor HN

mario.blascak@mafrasllovakia.sk

Kvapka v mori nájmu

Pre záchranu hospodárstva treba urobiť všetko. Keď mimoriadna situácia a krízový štáb zavreli ľudí doma a podniky zo dňa na deň prišli o tržby, je dobré, že vláda vypočula volanie podnikateľov a vstupuje do hry kompenzovaním nájmov. Chápeme dokonca jej snahu o motivovanie nájomcov a nájomníkov v komerčných prevádzkach k tomu, aby sa dohodli na odpustení polovice nájmu. Tú druhú vykompenzuje nájomníkom štát. Férovosť podmienok zaručuje tým, že sám zľaví polovicu na nájomnom svojich priestorov. Inak doloží presne toľko, čo nájomcom prenajímateľa odpustia.

Systém odbremenenia je viacrozmernejší, a dokonca dáva podnikateľom možnosť rozložiť splátky nedoplatkov na štyri roky. V takom prípade bude podmienkou zmrazenie nájmu s výnimkou tých dohôd, kde nájomcovia už pri podpise zmluvy súhlasili s inflačnou doložkou. To je liberálny spôsob náhrady.

Hospodársky zažívame bezprecedentný útlm. Aj riešenia musia byť bezprecedentné. Kompenzácia nájomného je podmienená synchronizáciou s podmienkami EÚ vo výške maximálnych limitov. Je chvályhodné, že sám minister hospodárstva sľubuje náhodnú kontrolu dotovaných súm v excelovskej tabuľke. Kredibilitu procesu má podporiť nielen regionalizácia systému podávania žiadostí v počítačovej fáze, ale aj osobná angažovanosť ministra. Úradníkom radíme zoradiť žiadosti do riadkov, lebo ich zrejme bude mnohonásobne viac ako počet stĺpcov v Exceli.

Kreatívna deštrukcia krízy tkvie v tom, že na ruínach starého vzniká nové. V krátkodobom horizonte je predovšetkým deflačnou pascou klesajúcej miery ekonomickej aktivity a klesajúcich cien, ktorej výsledkom je bieda. Zákaz valorizácie nájomného je len kvapka v deflačnom mori.

Luboslav Kačalka

©hn

komentátor HN

luboslav.kacalka@mafrasllovakia.sk

Do tankoch zmierenia

V priebehu dekady stratilo slovenské občianstvo vyše tritina ľudí. Najčastejšie pre prijatie nemeckého, českého, rakúskeho, britského a amerického občianstva. Len v štyroch percentách prípadov bolo dôvodom získanie maďarského pasu. Hoci za prijatím legislatívy bola odpoveď na politiku Budapešti, zákonodarca škodil Exslovákovi, nie Viktorovi Orbánovi. Dodajme, že nezmyselné paragrafy mohli byť zrušené už v roku 2011, návrh vlády Ivety Radičovej však potopil Igor Matovič, keď s hlasmi smeráckej opozície presadil pozmeňujúci návrh, ktorý myšlienku zákona zmaril. Preto ho vylúčili z klubu SaS.

Ak súčasná vláda chystá nápravu, je to čiastočne aj sebareflexia. A tiež potvrdenie, že na zmiernenie národnostného napätia sú nevyhnutné aj rozhodnutia politikov, ktoré by neboli potrebné, keby politici predtým nehrali práve národnými kartami. Tragikomicky legendárna výzva Jána Slotu „Do tankoch!“ či aktuálny Orbánov prejav k Trianonu smutne ilustrujú, že politici na oboch stranách hranice vyťahujú národnostné napätie, keď nič duchapľnejšie nevedia pontúknúť.

V EÚ sú pritom na dokladoch podstatnejšie európske hviezdičky než štátny znak, aj preto je pre členské štáty v čase nepriaznivej demografie dôležitejšie bojovať o mladé pracovité ruky ako o národovcov. Ich získaniu môže pomôcť americký model, kde ani patriotizmus nebráni zachovávať občanom hrdosť na národné korene. To iba podčiarkuje, že ekonomicky úspešnejšie sú a budú štáty, ktoré uprednostnia občiansky princíp. Koniec koncov, na príklade barbiera vieme ilustrovať, že nie je dôležité, či niekto dokáže skloňovať, ale či vie oholiť ako kráľ.

DNES PÍŠE

Stav je vážny, pomoc nedostatočná

Tomáš Malatinský
prezident AZZZ

Veľká väčšina podnikov, ktoré sú rozhodnutím ústredného krízového štábu zatvorené, je bez akýchkoľvek tržieb a príjmu, vzniknuté straty sa každý deň prehľbujú. Firmy zároveň nemali za ostatné obdobie dostatočnú finančnú rezervu, aby dokázali pokryť svoje záväzky. Je veľmi pravdepodobné, že spomalenie ekonomiky spolu s vysokými mzdovými nákladmi zamestnávateľom spôsobí silný nárast nezamestnanosti.

Stav je vážny a pomoc považujú podnikatelia za nedostatočnú. Ak podnikatelia niekoľko rokov svedomito platia dane, odvody či iné poplatky a v čase krízy nedostanú adekvátnu pomoc, sú z tejto situácie, pochopiteľne, frustrovaní. Zamestnávateľi sa zhodujú, že v pomoci podnikateľom je čo zlepšovať. Firmy sa dožadujú väčšej pomoci, inak hrozia žalobami.

Od začiatku sa v Asociácii zamestnávateľských zväzov a združení aktívne podieľame na pripomienkovaní predložených návrhov a mnohé aj sami navrhujeme. Snažíme sa o presadenie a podporu tých návrhov, ktoré majú za cieľ predovšetkým udržať zamestnanosť, ako aj životaschopnosť firiem. Naším spoloč-

Trump zabúda na časy, keď boli prezidenti vzorom

TÉMA

Je presvedčený, že má právo tweetovať a hovoriť čokoľvek, aj nehorázne lži.

the
Globalist

Stephan Richter

šéfredaktor The Globalist

Spojené štáty ovládol chaos podobne ako upadajúcu Rímsku republiku. Prezident Donald Trump ich však každým dňom stráveným v Oválnej pracovni približuje k banánovej republike. Twitter konečne začal preverovať pravdivosť prezidentových tweetov a upozornil, že jeho tweet vyzdvihujúci násilie porušil pravidlá Twitteru. No klamstvá, urážky, vyhrážky a ignorovanie pravidiel sú pre Trumpa rutinou. To, že je záro-

veň prezidentom, v jeho postoji nič nemení.

Americkí prezidenti boli pre svoje významné postavenie v politike a ústavných procesoch dlho považovaní za vzory. Majú byť niekým, ku komu možno vzhliadať. Tak to učia školákov. Komunikácia prezidentov však bývala akási suchá. Prezident sa nemá zapájať do sporov. Má byť tým, kto spája, nie rozdeľuje, hovorí sa.

Trump tieto argumenty rozniesol na kopytách. Nespráva sa ako prezident, ale ako besný pes v permanentnej kampani (týmto sa úprimne ospravedlňujem psom, mnohí z nich majú príjemnú povahu). Takisto tvrdí, že pravidlá pravdivosti sa na neho nevzťahujú. Je presvedčený, že má právo tweetovať a hovoriť čokoľvek, aj nehorázne lži.

Sloboda prejavu nie je ani abstraktná, ani absolútna. Pri hodnotení toho, čo je prípustné a čo nie, treba brať do úvahy politickú situáciu. Po zabití Georgea Floyd sa Spojené štáty ocitli na hrane. Táto situácia obmedzuje aj prezidenta v tom, čo smie vysloviť na verejnosti. Keď Trump prilieva na sociálnych sieťach olej do ohňa, Twitter by to mal aspoň označiť za porušenie pravidiel.

Nerovnaký prístup
Twitteru k bežným
ľuďom
a k politickým
lídrom páchne
feudalizmom.

Trump zbožňuje sociálne médiá, pretože sú „nefiltrované“. Keď sa na ne spolieha, môže celkom obísť hodnotenie pravdivosti výrokov, ktoré je v demokracii neoddeliteľnou súčasťou dialógu so štvrtou mocou. Ako biznismen si však Trump určite uvedomuje, že Twitter nevlasťní. Tak ako nastavuje pravidlá svojho biznisu (pamätajte si všetky tie dohody o zachovaní

mľčanlivosti?), Jack Dorsey stanovuje pravidlá v tom svojom.

Trump sa však na týchto úvahách nesmeje. V skutočnosti je čistý blázon. Vôbec mu neprekáža porozbíjať príslovečný porcelán. Z historického hľadiska jeho prístup pripomína spôsob uvažovania tých najhorších spomedzi absolutistických monarchov.

Twitter doteraz uplatňoval prísne pravidlá len pri bežných ľuďoch a k Trumpovi bol submisívny. Nerovnaký prístup k bežnej populácii a k politickým lídrom je hlboko nedemokratický a páchne feudalizmom. Istá voľnosť je prípustná v záujme zachovania politickej debaty, no podnecovanie k násiliu už musí byť za hranicou.

To, čo je pri novinách právnou povinnosťou, je v prípade sociálnych médií zatiaľ len otázkou voľnej úvahy súkromnej spoločnosti. Dorsey sa tentoraz rozhodol správne. CEO Twitteru si veľmi dobre uvedomuje, že jeho spoločnosť riskuje stratu dôveryhodnosti.

Všetci narodení pred rokom 2000 si ešte pamätajú na časy, keď boli americkí prezidenti pokladaní za vzory, a preto aj požiadavky na nich kladené boli prísnejšie. Trump sa na Twitteri snaží túto ideu vymazať, no je hodná zachovania.

KRESBA: LUBOMÍR KOTRHA

Analytický pondelok
Zdenko Štefanides
hlavný ekonóm VÚBEkonomický utorok
TOMÁŠ MALATINSKÝ
prezident AZZZPolitická streda
Richard Sulík
minister hospodárstvaBiznisový štvrtok
Oszkár Világi
generálny riaditeľ SlovaftuNeformálny piatok
Juraj Droba
predseda Bratislavského
samosprávneho kraja

ným cieľom by malo byť zachovanie zamestnanosti v maximálnej možnej miere, o to viac, že hrozba masívneho prepúšťania zamestnancov ešte nikdy nebola taká vysoká a reálna. Sme však veľmi znepokojení vývojom súčasnej situácie. Opakovane zdôrazňujeme potrebu urýchleného konania a reálnej pomoci všetkým zamestnávateľom, bohužiaľ, stále sa tak nedeje.

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení preto na rokovaní tripartity navrhla, aby sa vláda zaoberala prípravou zákona alebo uznesenia vlády o náhrade škôd spôsobených zatvorením prevádzok počas koronakrízy. Podpredseda vlády pre legislatívu Štefan Hollý bol poverený zaoberať sa touto témou.

Cieľom nášho návrhu je snaha predísť prípadným súdnym sporom. Zákon má priznať podnikateľom právo na to, aby im štát preplatil oprávnené náklady spôsobené zavretím prevádzok. Týmka sa to tých podnikateľov, ktorým nepostačuje doterajšia štátna pomoc a sú presvedčení, že toto právo im zaručujú Ústava, Občiansky zákonník, ako aj Medzinárodný dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd. V opačnom prípade sa podnikatelia chcú nárokov domáhať súdnou cestou. Uvedená suma nemusí byť poskytnutá v celom rozsahu, ale má zásadne vyvážiť ujmu, ktorá firme vznikla. Nárok na náhradu by sa, samozrejme, redukoval o príspevok, ktorý podnik už od štátu získal.